

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
novo mesto

letnik XVI

maj 1979

št. 5

Odločili smo se ZA samoprисpevek

17. maja smo se delavci gozdnega gospodarstva, zaposleni v TOZD in TOK iz območja občine Novo mesto, odločali na referendumu „za“ ali „proti“ samoprисpevku, namenjenemu za izgradnjo osnovnih in srednjih šol v naši občini. Večina delavcev je tudi tokrat pokazala visoko družbeno zavest ter pripadnost našemu sistemu in je glasovala za samoprисpevke. Kljub temu pa ne moremo biti zadovoljni z rezultati, ki so bili doseženi v TOZD „Gozdarstvo“ Podturn, Straža in Novo mesto. Tudi v teh temeljnih organizacijah so se delavci odločili za samoprисpevek, vendar pa v manjšem številu, kot je bilo pričakovati. Menim, da bo v bodoče v teh TOZD potrebna boljša priprava in večja angažiranost vseh delavcev, predvsem pa organov upravljanja in družbenopolitičnih organizacij.

Rezultati referenduma:

TOZD „Gradnje“ — za samoprисpevek je glasovalo 95 % delavcev,

TOZ „Gozdarstvo“ Novo mesto 78 % delavcev,

DSSS: 73 % delavcev,

TOZD „Gozdarstvo“ Straža: 51 % delavcev,

TOZD „Gozdarstvo“ Podturn: 51 % delavcev,

TOZD „Gozdarstvo“ Novo mesto: 53 % delavcev.

JOŽE KOVAČIČ

Vsa domovina je kot en mož pred dnevi izrekla najprіsrčneje čestitke in najlepša voščila dragemu tovarišu Titu, predsedniku republike in ZKJ, ob njegovem 87. rojstnem dnevu. Med njimi so bile tudi tople želje za njegovo osebno srečo, poslane od vseh delovnih ljudi naše občine in naše delovne organizacije. Znova smo se spomnili vseh neizmernih zaslug, ki jih ima za našo osvoboditev, razvoj in za socialistično samoupravno Jugoslavijo najdražji sin naših narodov, tovariš Tito. Hvaležnost mu izkazujemo zdaj in vedno z

nenehno delovno vnemo in s prizadevnostjo, katere najlepši zgled nam je on sam!

Na sliki je tovariš Tito med razigranimi Gorenjci letos 1. maja v Bohinjski Bistrici, kjer je bila slovesna seja CK ZKJ, posvečena 40. obletnici ustanovitvene seje CK KPJ, ki je bila tu od 15. do 18. marca 1939. V teh 40 letih smo dosegli enkratno razvoje, ki potrjuje na vsakem koraku izredno ustvarjalno moč jugoslovanskih komunistov in vseh delovnih ljudi s tovarišem Titom na čelu.

DIT gozdarstva Novo mesto zakoličilo bodoče delo

V zadnjem mandatnem obdobju je društvo iskalo svojo potrditev in usmeritev, zato je bilo zadržano v svoje notranje probleme. Stiki z drugimi, sorodnimi društvi, ki so brez dvoma koristni tako za spoznavanje in reševanje strokovnih vprašanj, prav zaradi tega niso našli

pravega mesta v programu društva. Na občnem zboru je bilo ugotovljeno, da so dani vsi pogoji za odpiranje društva nazven.

Z zakonom o gozdovih je določeno, kako se ugotavljajo različni pogoji gospodarjenja z gozdovi med temeljnimi organi-

zacijami, ki gospodarijo z družbenimi gozdovi. S težavami ob ugotavljanju teh pogojev se srečujemo vsako leto. Tovariši iz Črnomlja so v tem času vedno slabe volje, saj se na vseh ravneh, tudi na strokovnih, pojavljajo vprašanja, kako rento pravilno izračunati, vedno pa tudi

dvomimo, če so narejeni vsi ukrepi, da bi bili stroški izkoriščanja gozdov na TOZD, ki imajo slabo strukturo, čim manjši. Govorimo o optimalizaciji proizvodnje. Zaradi teh, stalno se ponavljajočih vprašanj, naj bi tudi društvo pripomoglo, da bi prenehali dvomi o pravilnosti dajanja in prejemanja iz naslova boljših oziroma slabših pogojev gospodarjenja.

Pred nami je naslednje srednjeročno obdobje, ki ga bo obravnaval tudi območni načrt.

(Nadaljevanje na 54. str.)

Šestdeset let zvestobe

„Slehera resnična revolucija se obvezno vrača k svojim izvirom in izkušnjam. Danes se spominjamo dolge in slavne poti naše partije, da bi še bolje in vsestransko spoznali svoje neposredne in prihodnje naloge, da bi še bolj utrdili enotnost svojih vrst v veličastnem boju za svobodo in neodvisnost narodov, za socialistično samoupravljanje v svoji domovini, za družbeni napredek in človekovo srečo.“ (Josip Broz Tito, 19. aprila 1979 na slavnostni seji CK ZK Jugoslavije v Beogradu)

Ustanovitev Komunistične partije Jugoslavije leta 1919 je zgodovinska prelomnica v stoletnem boju ljudskih množic naše domovine proti narodnemu zatiranju in socialnemu izkoriščanju ter za boljše in srečnejše življenje delovnih ljudi. Zgodovinsko gledano šest desetletij ni dolgo časovno obdobje. Vendar je to obdobje, v katerem so se zaradi revolucionarne akcije Komunistične partije oziroma Zveze komunistov Jugoslavije zgodile družbe-

ne spremembe epohalnega pomena. Iz vsestransko zaostale države, kakršna je bila predvojna Jugoslavija, je nastala industrijsko in agrarno razvita dežela — Socialistična federativna republika Jugoslavija, svobodna samoupravna skupnost enakopravnih narodov in narodnosti.

S temi besedami je predsednik ZKJ tovariš Josip Broz Tito začel svoje poročilo „Šestdeset let revolucionarnega boja Zveze komunistov Jugoslavije“ 19. aprila na slavnostni seji CK ZKJ in drugih družbenopolitičnih organizacij ob 60-letnici ZKJ, SKOJ in revolucionarnih sindikatov. Že ob ustanovitvi je partija opozorila na najbolj pereče probleme takratnega časa na armado brezposelnih, na nasprotja med izkoriščevalci in izkoriščanimi.

Odtlej je naša partija v nenehnem boju za pravice delovnih ljudi. Razredni boj med proletariatom in buržuazijo se je razvil v naših pogojih v veliko socialno revolucijo. Partijski kongresi v Vukovaru, na Dunaju, Dresdenu, 8. partijska konferenca zagrebške organizacije in V. državna konferenca KPJ 1940 v Zagrebu so mejniki izvirne zgodovine naših narodov. Na tej poti je partija poznala uspehe in vzpon, a tudi padce in umike.

Leta 1937 je prišel v njeno vodstvo delavec, marksist, revo-

Maršal Jugoslavije Josip Broz Tito podpisuje deklaracijo o razglasitvi republike na zasedanju ustanovne skupščine v Beogradu — 29. novembra 1945.

lucionar, cenjen in priljubljen med delavskim razredom, izbran od jugoslovanskih komunistov in ne uradniško imenovan od Kominterne — tovariš Josip Broz Tito. Z Djurom Djakovićem in z drugimi tovariši je utrdil „Titoovo linijo“, da mora KPJ postati osnovna politična sila širokih množic, da mora biti konec notranjih razprtij v partiji. KPJ je po njegovi zaslugi usmerila vse svoje moči v glavne socialne, politične in nacionalne probleme naših narodov.

Leta 1941 je KPJ pod vodstvom tovariša Tita postala organizator in vodja osvobodilnega boja jugoslovanskih narodov. Pred vsem svetom je prevzela nase zgodovinske odločitve, da bo osvobodila delavski razred vseh spon in izvedla osvobodilno in socialno revolucijo. Najboljši in najpredanejši člani KPJ in SKOJ so hkrati s tisoči borcev, žena in mladine v vrstah NOV z življenji zapečatili svojo zvestobo partiji in veliki viziji svobode in socializma.

V. kongres KPJ je bil naš enotni odgovor na Stalinovo diktaturo. „Tovarne delavcem, oblast ljudstvu!“ je bila naša izvirna pot v socializmu. Naslednji partijski kongresi so potrdili,

da vnaša delavsko samoupravljanje zgodovinsko prelomnico v razvoj socialistične družbe. KPJ se je preimenovala v Zvezo komunistov Jugoslavije; sprejela je nov statut in program ter zgradila mogočen temelj samoupravljanja, pripravila novo ustavo in zakon o združenem delu. Na zadnjem, 11. kongresu ZKJ, so komunisti z vsemi delovnimi ljudmi naše domovine povzeli Titovo kongresno geslo:

„Krenimo naprej skupaj z vsemi delovnimi ljudmi, ki jim je globoko pri srcu nadaljnja krepitev naše skupnosti, kakršno danes imamo, in socialistične, samoupravne in neuvrščene Jugoslavije!“

Preteklo je šest desetletij neprekinjenega dela, borb, žrtev, samoodrekanja in ljubezni jugoslovanskih komunistov do svobode in nove družbene ureditve, o kakršni so sanjale in zanjo umirale generacije. Šest desetletij zvestobe svojemu narodu in rdeči zastavi partije. Šest desetletij zgodovinskih bojev, da danes živimo in ustvarjamo v družbi, ki se resnično lahko imenuje svobodna, socialistična, samoupravna in demokratična domovina srečnih ljudi.

N. S.

(Nadaljevanje s 53. str.)

Pri strokovnih analizah in zapazanjih o gospodarjenju v dosežanjem srednjeročnem obdobju mora aktivno sodelovati tudi društvo.

Gozdovi v privatni lasti predstavljajo dobri dve tretjini našega območja, veliko pomenijo tudi po proizvodnji, zlasti, če vemo, da vseh njihovih zmogljivosti ne izkoristimo. V okviru podjetja problemom zasebnega sektorja ne posvečamo dovolj pozornosti. Kadarkoli govorimo o problemih gospodarjenja, ko se pogovarjamo o gozdovih, imamo pred očmi družbeni sektor. Zato je nujno, da v programu DIT predvidimo tudi razprave o gospodarjenju z zasebnimi gozdovi.

Gozdarji smo kljub temu, da je naše delovno mesto v gozdu, tudi družbenopolitični delavci. Vsak dan prihajamo v stik z ljudmi in jim pojasnjujemo tudi stvari, ki niso v okviru naših delovnih nalog, zato moramo biti še bolj seznanjeni z vsakdanom naše družbe. Seznaniti članstvo, kakšne so njegove zadolžitve na tem področju, kaj družba pričakuje od nas, mimo proizvodnje lesa in vzgoje sestojev, je tudi naloga, ki jo je društvo sprejelo na zadnjem občnem zboru in jo vključilo v svoj delovni program.

To je nekaj najvažnejših področij dela in nalog, ki jih je društvo sprejelo za letošnje in za naslednji dve leti.

JOŽE FALKNER, dipl. ing.

Ob cesti od Sinjega vrha proti Špeharjem smo naleteli na hlode črnega bora. Hlodi so debeli okrog 40 cm, s štetjem pa sem ugotovil, da so bili bori stari približno štirideset let. Posadili so jih torej takrat ing. I. Kraut in njegovi sodobniki. Prav gotovo lep sad pogozdovanja! (J. P.)

Sindikalna konferenca o uresničevanju delitve po delu

Predsednik sindikalne konference je sklical sejo, na katero vabi poleg delegatov tudi predsednike sindikalnih organizacij, predsednike delavskih svetov in sekretarja osnovnih organizacij ZK. Na seji bodo spregovorili o akcijskem načrtu uresničevanja stališč republiškega sveta zveze sindikatov o pridobivanju in razporejanju dohodka in uveljavljanju načela delitve po delu. Za razpravo je predsednik predlagal naslednja vprašanja:

— kako je uveljavljeno planiranje pridobivanja in razporejanja dohodka;

— ali pravilnik in sporazum o razporejanju čistega dohodka vsebuje osnove in merila za delitev čistega dohodka in koliko upošteva oblikovanje sredstev za osebne dohodke v odvisnosti od uspešnosti dela in dohodka;

— kako je uveljavljena svobodna menjava dela med TOZD in delovno skupnostjo skupnih služb;

— ali obstaja in kakšen je razvid del in nalog;

— kako se uveljavlja uspešnost živega dela :

— za delavca v proizvodnji,

— za delavca v delovni skupnosti skupnih služb;

— kako se uveljavlja nagrajevanje ustvarjalnosti;

— kako se uveljavlja minulo delo;

— kako je urejena solidarnost na področju osebnih dohodkov in skupne porabe med delavci, v delovnih organizacijah in sestavljenih organizacijah združenega dela;

— kako zagotoviti obveznost, da se letos ne bodo izven dogovorov povečali zneski posameznih pravic iz skupne porabe in da se bo višina teh sredstev gibala v odvisnosti od ustvarjenega dohodka;

— kako zagotoviti, da so akontacije osebnih dohodkov v skladu s planiranimi razmerji delitve dohodka in kako pravočasno ukrepati za odpravo motenj;

— kako zagotoviti, da bo že v tem letu več sredstev namenjenih za akumulacijo kot v preteklem letu.

Na seji bo podano tudi poročilo o dosedanjih pripravah na sestavo srednjeročnega načrta.

F. MARKOVIČ

Na območju Sinjega vrha je pod vodstvom revirnega gozdarja Butale pridno pogozdovala skupina desetih delavk in delavcev iz sosednjih vasi (J. P.).

Poročilo s sej organov upravljanja

Delavski svet GG

Delavski svet je na seji 18. maja 1979 ugotovil, da je bila razprava o periodičnem obračunu vsestranska in uspešna. Ob tej priložnosti so delavci TOZD in TOK ugotovili, da so glede na rezultate poslovanja možnosti za dvig osebnih dohodkov še za nadaljnjih 6 odst. Tako naj bi bili osebni dohodki v letu 1979 nasproti letu 1978 povečani za 21 %. O predlogu centralnega delavskega sveta morajo sklepati delavski sveti TOZD in TOK ter skupnih služb. V kolikor bo doseženo soglasje, bomo obravnavali akontacijo na osebne dohodke v povečanem znesku že z majskim obračunom.

Delavski svet je sprejel tudi sklep o pripravah za sestavo srednjeročnega načrta. Ob tem je določil rokovnik za pripravo posameznih nalog, odgovorne nosilce nalog in odbor, ki bo vodil usklajevalni postopek. Pri-

IZKORIŠČANJE TROPSKEGA LESA

Po ocenah FAO (organizacija združenih narodov za prehrano in kmetijstvo) se tržna vrednost tropskega lesa meri po količini letne proizvodnje. „Komerเชียลne“ so tiste drevesne vrste, katerih proizvodnja je več kot 1.000 m³ na leto. V Afriki, jugovzhodni Aziji in tropski Južni Ameriki je „komercialnih“ vrst 949, manj pomembnih pa 840 drevesnih vrst. Iščemo možnosti za gospodarno izkoriščanje lesa druge skupine.

bližno enake sklepe so sprejeli tudi delavski sveti TOZD in TOK.

Na seji delavskega sveta je bilo podano tudi poročilo o odgovornosti iz delovnih razmerij in o ukrepih disciplinskih komisij. Delegati so bili seznanjeni z delovanjem samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino. Sprejet pa je bil tudi finančni plan izvoza in uvoza blaga za leto 1979.

Odbor za kadrovanje in štipendiranje

Člani odbora so 10. maja t. l. sprejeli sklep o novi vrednosti točke kadrovske štipendije. Od 1. januarja znaša vrednost točke 2,60 din. Najnižja štipendija znaša 910 din, najvišja pa 1.690 din. Odbor je ugotovil, da se je v gozdarsko tehnično šolo vpisalo 10 učencev z našega območja. Razpisanih je bilo za to šolo 5 štipendij, odbor pa je na zadnji seji število štipendij povečal na 8. Vpis v šolo poteka do 20. junija. Na odbor je prispelo tudi 5 prošenj za štipendiranje na srednji ekonomski šoli. Odbor bo prošnje za štipendije reševal po 20. juniju, ko bo dokončno potekel razpisni rok.

Odbor za stanovanjske zadeve

Odbor za stanovanjske zadeve je na seji 11. maja t. l. sprejel sklep, da se iz stanovanjskega sklada izloči po 100,00 din na zaposlenega delavca in nakaže

po potresu prizadetemu prebivalstvu Črne gore. Koordinacijski odbor pri SZDL občine Novo mesto je predlagal, da naj delovne organizacije namesto materialne pomoči prispevajo v denarju. Delavci GG so takoj po potresu obljubili poslati Črni gori 50 m³ tramov, vendar bomo obljubo sedaj izpolnili v denarju. Delavski svet GG je dal soglasje k sklepu odbora.

Odbor je nadalje sklepal o vezavi sredstev sklada pri banki, to je tistega denarja, ki je namenjen za gradnjo stanovanj za delavce TOZD Podturn. Nadalje je odločil, da se za TOZD Straža kupi še eno stanovanje v Straži.

FR. MARKOVIČ

V občini: 69,07 odst. upravičencev „ZA“

Občinska volilna komisija je razglasila, da se je referendum za samoprispevek za izgradnjo šolskega prostora v občini udeležilo 33.691 glasovalnih upravičencev ali 91,66 %. Od tega je „ZA“ samoprispevek glasovalo 25.388 občanov ali 69,07 %, „PROTI“ pa 7.275 občanov ali 19,79 %. Neveljavnih glasovnic je bilo 1028.

Iz poročil volilnih komisij vseh krajevnih skupnosti je razvidno, da so se občani izrekli v veliki večini povesod „ZA“ razpisane komunalne in druge krajevne samoprispevke.

Nezgod s poškodbami pri delu je manj, ker uresničujemo uspešno preventivo

Na splošno lahko ugotovimo, da že od leta 1973 dalje upadeta število in pogostnost nezgod s poškodbami v zvezi z delom. V letu 1973 smo zabeležili 143 primerov poškodb, pogostnost pa je znašala 18,9 %, v preteklem letu pa imamo 89 primerov poškodb in pogostnost 11,99 %. Od tega je bilo 1973. leta 12 primerov poškodb na poti na delo ali z dela, s pogostnostjo 1,6 % na število zaposlenih, v preteklem letu pa 4 primeri, pogostnost pa je znašala 0,54 %.

Resnost nezgod se je v tem času gibala drugače. 1973. leta je znašala 27,1 dni in je do leta 1976 naraščala do rekordnih 33,7 dni, nato pa zaznamujemo padec na 24,7 dni v letu

1977 in na 22,6 dni v preteklem letu.

Primerjava z letom 1977 pokaže, da je prišlo v letu 1978 do relativnega znižanja pogostnosti poškodb v zvezi z delom za 12,2 % (absolutno znižanje od 13,66 % na 11,99 %). Od tega znaša samo relativno znižanje pogostnosti nezgod pri delu 10,6 % (absolutno znižanje od 12,80 % na 11,45 %), samo relativno znižanje pogostnosti poškodb na poti na delo ali z dela pa 36,5 % (absolutno znižanje od 0,85 % na 0,54 %).

Znižanje pogostnosti poškodb beležijo TOZD „Gozdarstvo“ Straža, TOZD „G o z darstvo“ Črnomelj, TOZD „Gradnje“, TOK „Gozdarstvo“ Novo mesto,

TOK „Gozdarstvo“ Črnomelj in DSSS. Pri ostalih TOZD in TOK je pogostnost poškodb nekoliko porasla. Pri TOZD „Gozdarstvo“ Novo mesto, TOZD „Gozdarstvo“ Straža in TOK „Gozdarstvo“ Novo mesto se je resnost poškodb povečala.

Ugodno zniževanje pogostnosti in tudi resnosti nezgod s poškodbami v zadnjih letih je prav gotovo razveseljiva posledica uspešnih prizadevanj na področju celovitega preventivnega varstva pri delu. Uspehi naj nam bodo spodbuda za še večje napore v tej smeri v bodoče. Od učinkovitega varstva pri delu je, med drugim, v znatni meri odvisna tudi produktivnost dela in s tem gospodarski rezultat.

primerih poškodba v zvezi z delom, v ostalem pa druga obolenja in poškodbe izven dela. V zadnjih letih je bilo invalidsko upokojenih 25 invalidnih oseb, kar vse priča, da gre za dokaj visoko stopnjo invaliditete.

Ing. BOGO ŠPILETIČ

Strokovni izpiti pripravnikov

Pravilnik o pripravnstvu in strokovnih izpitih v gospodarstvu, ki je bil objavljen v Uradnem listu SRS št. 6/79 določa, da sta pripravniška doba in strokovni izpit obvezna. Za katere poklice, smeri in usmeritve bo potrebno opraviti obvezno pripravniško prakso in izpit, bodo določila splošna združenja. Prav tako bodo pripravila splošna združenja tudi program strokovnega dela izpita za posamezni poklic. Glede izpitnih komisij pa se bo potrebno dogovoriti. Pravilnik daje dve možnosti: da se oblikuje izpitna komisija v delovni organizaciji ali na ravni poslovnega združenja.

Pripravniška doba za gozdarske in druge delavce z visoko, višjo in srednješolsko izobrazbo, ki se vključuje v delo, je bila pri nas že dosedaj obvezna. Bolj natančno bo treba v bodoče opredeliti delo in določiti mentorja, ki bo pripravnika uvajal in spremljal njegovo delo. Strokovni izpit naj bo prilagojen praktičnemu delu, ki ga bo posameznik na svojem delovnem mestu pretežno opravljal. Iz tega razloga je najbolj primerno oblikovati komisijo na ravni občine.

Pripravniška doba za pripravnike s srednjo izobrazbo traja 6 mesecev, za one z višjo izobrazbo 9 mesecev in z visoko izobrazbo 12 mesecev.

Pripravniku, ki je pri opravljanju pripravniškega programa uspešen, se lahko na predlog delavca, ki vodi in spremlja njegovo delo, skrajša pripravniška doba in dovoli opraviti strokovni izpit pred potekom pripravniške dobe.

S tem bo dosežen namen pripravnstva, saj se bo pripravnik po določenem načrtu in programu pod strokovnim vodstvom seznanil z delom in delovnim okoljem in usposobil za delo v svojem poklicu oziroma stroki.

FRANC MARKOVIČ

Ostala obolenja

Leta 1978: vsak dan 46 delavcev na bolezenskem dopustu

Število primerov ostalih obolenj (izven dela), kamor prištevamo tudi nezgode oz. poškodbe izven dela, je bilo v letu 1978 največje doslej in sicer 963 primerov, kar znaša 141 % vseh zaposlenih oziroma toliko, kot če bi vsak zaposlen pri naši delovni organizaciji bolehal poprečno 1,4 x letno (brez upoštevanja dninarjev), medtem ko je bila resnost teh obolenj najnižja v zadnjih 7 letih in je znašala 10,6 dni bolezenskega dopusta na en primer obolenja. Skupaj 10.228 dni.

V letu 1975 smo imeli na primer 915 primerov obolenj: izgubljeno je bilo 12.989 dni, resnost pa je znašala 14,2. Leta 1977 je bilo 782 obolenj ali 118 %; vsak je bolehal 1,2 krat, izgubljeno je bilo 13.426 dni, resnost pa je znašala kar 17,2 dni na primer. V letu 1977 je bilo zaradi bolezni toliko izostankov z dela, kot če vse leto ne bi delalo 61 delavcev, v lanskem letu pa 46,5 delavcev ali 14,5 manj.

Nezgode izven dela so bile zelo številne, saj jih je bilo 118, torej 29 več kot na delu. Resnost teh nezgod je dokaj visoka, saj znaša kar 16 dni na primer (ostala obolenja poprečno 10,6, nezgode pri delu pa 22,6 dni).

Med ostalimi obolenji po številu odjavi:

nezgode izven dela primerov 118, izgub. dni 1862

gripa primerov 184, izgub. dni 1252

vročina primerov 67, izgub. dni 370

pljučnica primerov 20, izgub. dni 204

bronhitis, astma in druge infekcije dihal. poti primerov 23, izgub. dni 452

osteomelitis in druge bolezni kosti in sklepov primerov 71, izgub. dni 1176

artritis in revmatizem primerov 63, izgub. dni 766

bolezni požiralnika, želodca, dvanajsternika primerov 76, izgub. dni 932

visok krvni pritisk primerov 42, izgub. dni 309

bolezni živcev in živč. sistema primerov 38, izgub. dni 759

psihoze, nevroze ipd. primerov 34, izgub. dni 432

bolezni urinarnega sistema primerov 30, izgub. dni 353

infekcija kože in podkož. tkiva primerov 26, izgub. dni 272

SKUPAJ: primerov 963, izgub. dni 10.228

Invalidnost

Pri delovni organizaciji trenutno dela 30 invalidnih oseb, skoraj izključno III. kategorije. V 7 primerih je razlog invalidnosti poklicno obolenje, v 5

Jože Novak poravnava s cepinom les na vagonu.

Leta 1973 so v Ljubljani zbrali 490.000 m³ smeti, leta 1978, ko je štela okrog 280.000 prebivalcev pa že 677.000 m³ smeti ali 2,42 m³ na enega prebivalca. V smeteh je največ papirja (40 %) in plastike (19 %).

V Črmošnjicah so pohiteli s spravilom bukovine, da ji ne bi škodili topli pomladanski dnevi. Traktorist je pravkar privlekel hlodovino na cesto pri Toplem vrhu.

Naši novi nagrajenci

V skladu s samoupravnim sporazumom in na predlog sindikalnih organizacij je posebna komisija odločila, da podelimo denarne nagrade, priznanja in zahvale za leto 1979.

1. Za požrtvovalno delo in izredne uspehe na področju dviga produktivnosti, racionalnosti poslovanja, prihrankov na materialu, organizacije poslovanja, varovanja družbenega premoženja ter za tvorno delo v organih samoupravljanja in družbenopolitičnih organizacijah prejme DENARNE NAGRADE, PISMENA PRIZNANJA IN ZLATE ZNAČKE DELOVNE ORGANIZACIJE 11 delavcev:

1. TOZD „Gozdarstvo“ Novo mesto: Anton Stariha
2. TOZD „Gozdarstvo“ Straža: Jurij Muhič, Stane Kozan st.
3. TOZD „Gozdarstvo“ Podturn: Franc Markovič, Franc Murn, Anton Novina st.
4. TOZD „Gozdarstvo“ Črnomelj: Anton Fabjan
5. TOK „Gozdarstvo“ Novo mesto: Adolf Štor, dipl. ing.
6. TOK „Gozdarstvo“ Črnomelj: Slavko Peteh
7. TOZD Gradnje Alojz Krapež
8. Delovna skup. skup. služb: Franc Markovič

2. Za požrtvovalno delo, ki je pripomoglo k boljšim rezultatom poslovanja in upravljanja, za družbeno aktivno delo v delovni organizaciji in izven nje ter za dopisovanje v interno glasilo „Dolenjski gozdar“ prejme PISMENA PRIZNANJA IN SREBRNE ZNAČKE DELOV-

NE ORGANIZACIJE 16 delavcev:

1. TOZD „Gozdarstvo“ Novo mesto: Slavka Hlebec, Vera Strajnar
2. TOZD „Gozdarstvo“ Straža: Franc Fifolt, Magda Virant
3. TOZD „Gozdarstvo“ Podturn: Milena Čibej, Jože Šmalc, Janez Erjavec, st., Jože Peciga
4. TOZD „Gozdarstvo“ Črmošnjice: Marjan Matkovič, Slavko Vukojevič
5. TOZD „Gozdarstvo“ Črnomelj: Jože Tkalčič, Milan Lovšin
6. TOK „Gozdarstvo“ Novo mesto: Zvone Petrov
7. TOK „Gozdarstvo“ Črnomelj: Peter Barjakovič
8. TOZD „Gradnje“: Dane Novak
9. Delovna skupnost skup. služb: Ivan Klobčar
3. Za izredno prizadevnost pri delu, za dosežene nadpovprečne uspehe in za požrtvovalno delo v organih samoupravljanja in v družbenopolitičnih organizacijah prejme PISMENE ZAHVALE IN BRONASTE ZNAČKE DELOVNE ORGANIZACIJE 17 delavcev:

1. TOZD „Gozdarstvo“ Novo mesto: Jože Žagar, Jože Gašperič
2. TOZD „Gozdarstvo“ Straža: Jože Novak, Jože Koncilja, Jože Gnidovec
3. TOZD „Gozdarstvo“ Podturn: Dušan Stojič, Franc Repar, Viktor Ferko
4. TOZD „Gozdarstvo“ Črmošnjice: Šime Dražetič, Klara Turk, Jelka Šprogar

5. TOZD „Gozdarstvo“ Črnomelj: Ante Djetlo, Anton Kramarič

6. TOK „Gozdarstvo“ Novo mesto Savo Jerenič

7. TOK „Gozdarstvo“ Črnomelj: Ante Pavlovič

8. TOZD Gradnje: Drago Jenič

9. Delovna skup. skup. služb: Malči Žagar.

Denarna nagrada znaša 1.000 din.

TOK Gozdarstvo Trebnje ni poslala predloga, zato komisija njihovih delavcev ni obravnavala.

JOŽICA BAJT

SADIKE V KONTEJNERJIH – PREVARA ZA KUPCE?

To vprašanje si je zastavil pisec članka v nemški reviji (Deutsche Baumschule) za gozdno drevesničarstvo. Raziskujejo vpliv kontejnerja na razvoj sadik, posebno glede oblikovanja koreninskega sistema, ki je deformirano in zato obstaja možnost, da sadike po presaditvi ne bodo razvile normalnih korenin, ki naj bi zagotovile dobro rast. Pisec priporoča, da se natančneje preučijo razvoj koreninskega sistema in posledice kontejnerske vzgoje sadik na rast sadike po presaditvi.

Obvestilo kooperantom

TOK „Gozdarstvo“ Novo mesto obvešča svoje kooperante, da ima organizirane pisarne na območju vsakega revirnega vodstva. Določeni so tudi uradni dnevi za stranke. Na uradni dan se lahko zglasite pri svojem revirnem vodji ali gozdarju, kjer boste urejali vse zadeve, ki zadevajo gospodarjenje z gozdovi.

Razpored uradnih ur:

1. Revirno vodstvo Šentjernej, sedež v logarnici Šentjernej 114, tel. št. 85-454, revirni vodja Miro Cekuta, revirni gozdar Anton Lakner; uradne ure v petek od 6.00 do 9.00 ure.

2. Revirno vodstvo Novo mesto – sever, sedež v stavbi GG Novo mesto, Ljubljanska 9, tel. št. 21-197, revirni vodja Leon Kos, revirni gozdar Drago Ostojič; uradne ure v sredo od 6.00 do 9.00 ure.

3. Revirno vodstvo Novo mesto – jug, sedež v pisarni TOK Gozdarstvo Novo mesto, Šmihelska 14, tel. št. 21-136, revirni vodja Uroš Kastelic, revirna gozdarja Anton Gačnik in Marjan Klobučar; uradne ure v ponedeljek od 6.00 do 9.00 ure.

4. Revirno vodstvo Straža – Toplice, sedež v pisarni TOZD „Gozdarstvo“ Straža, tel. št. 84-527, revirni vodja Zvone Petrov, revirni gozdarji Boris Markovič, Stane Pirc in Pavle Blažič. – Uradne ure v sredo od 6.00 do 9.00 ure.

5. Revirno vodstvo Žužemberk, sedež v stavbi Plut na Dvoru, revirni vodja Tone Hočevar, revirni gozdarji Bogdan Zupančič, Rajko Lavrič, Stane Kumar, Mirko Jarc. – Uradne ure v sredo in petek od 6.00 do 9.00 ure.

6. Revirno vodstvo Krka, sedež v zdravstvenem domu Zagradec, revirni vodja Stane Godec, revirni gozdar Anton Skubic. – Uradne ure v ponedeljek od 6.00 do 9.00 ure.

Hkrati opozarjamo vse zainteresirane za sečnjo v sečni sezoni 1979/80, ki še niso vložili priglasnic za sečnjo, da to naredo do 31. maja 1979, ker po tem roku priglasnic ne bomo več sprejemali.

Reševanje gozdnih nasadov - s puško

Vedno se gozdarji srečujemo z velikimi škodami, ki jih v gozdu povzroči divjad. Ukrepi proti takim škodam so znani: zmanjšanje števila divjadi, poskrbeti za prehrano drugje in pa razne zaščite na nasadih in sadikah.

Opisal bi dogodek, kako sva dva gozdarja in lovca s kombiniranimi pripomočki očuvala nasad macesna in smreke. Bilo je to pri naših kočevskih sosedih v predelu Graščica, kjer je tudi naš lovski revir.

Šlo je proti koncu leta 1978, plan odstrela še ni bil izvršen in z ing. Vidervolom se odpraviva v lovišče po mehkem snegu, da bi uplenila kak kos jelenjadi.

Pomikava se po strmem pobočju, dokler ne prideva do okrog 3 ha velikega nasada smreke in macesna, lepo ograjenega z 2 m in več visoko mrežo. Do tu ni bilo nobenih pravih sledov, v nasadu tik ob mreži pa zagledava povsem sveže jelenove sledove. Spogledava se in nisva mogla verjeti, da je to res. Takoj naju spreleti ista misel: če je razen tega, da je v nasadu, še po lovskih predpisih vreden odstrela, je naš!

Šla sva naprej ob žici, ko se kar naenkrat proti mreži požene pes Lord, ki sva ga imela s seboj in že mi šepne Jože. „Pazi - glej ga“! Takoj

sva videla, da je jelen „C“ kategorije in da bova torej lahko streljala. Ker pa se je jelen pomaknil v nasad in se nama je skrilo, sva hitro naredila načrt. „Jaz“, pravim, „grem okrog žice od spodaj, ti pa kar zgoraj čakaj. Če ga ne bom mogel počiti jaz, ti ga bom potisnil navzgor.“

Samo kaj, mreža ni bila tako nizka in ker nisem našel nobene luknje pri zemlji, da bi se prevlekel v nasad, sem se moral poslužiti svoje vojaške veščine, vzpenjanja po mreži. Ta se je na vrhu lepo zaguncala in me prijela za hlače, da sem se komaj iztaknil. Končno sem bil

v nasadu in počasi napredoval ter oprezal, kje ga bom zagledal. Po kakih desetih korakih jekne nad menoj strel; nekaj časa počakam, previdno pazim, ko zagrmí že drugič in takrat zagledam, kako se lep jelen sprehaja ob žici mimo Jožeta. Že me prešine misel: saj tu je tega več! Skrijem se ob bližnji smrekici in čakam, da jih zagledam, ko po nekaj trenutkih zopet zagrmí Jožetova bokarica. Prešine me misel, le kaj hudiča strelja, da pes kar tuli od vznemirjenja, ker mu mreža ne da bliže. Na ta manever se oglašim in vprašam, kaj vse to pomeni. Od zgoraj

slišim zadihan glas: „Leži!“ Jelen je bil končno na tleh; začnejo pa se nove težave: kako ga spraviti preko mreže, saj sva v ograji. Vlečeva ga ob mreži in ugledava ozko, 15 centimetrsko režo nad zemljo, skozi katero sva ga z veliko muko spravila na „svobodo“.

Da bi bila mera polna, nam je gozdar v vasi povedal, da so 10 metrov od tam, kjer sva se mučila, vgrajena v ograji vrata...

Tako sva ugotovila, kako je najlažje očuvati nasad. Ograditi ga z mrežo in streljati, ko pride jelen noter, saj je Jože dokazal, da ga je lahko zadeti tudi skozi mrežo.

JOŽE RADE

Dve veseli - o nekdanjem sodelavcu

O nekdanje, sedaj že nekaj let pokojnem blagajniku takratne gozdne uprave „Poljane“ v Podturnu tov. Jožetu Jazbecu, kroži po naši dolini veliko anekdot. Sicer pa tudi ni čudno, ko pa je bil možak res pravi poseben. Vsem, ki so ga poznali, je ostal v spominu kot duhovit, natančen in brezmejno vesten človek. Med mnogimi zgodbicami, v katerih igra glavno vlogo, sem tokrat izbral naslednji.

Svoje dni naši blagajniki po obratih niso delili na plačilni dan le „listkov“ kot sedaj, ampak je vsak dobil svoj zaslužek v gotovini. Denarja pa na upravo niso pripeljali, kot še nedavno tega, ampak je moral vsak blagajnik oditi ponj sam v Novo mesto na upravo. Seveda osebnih avtomobilov še ni bilo. Avtobus pa je celo iz Dolenjskih Toplic vozil zelo poredkoma. Tako so vsi iz našega konca, ki so imeli kaj za opraviti v mestu, morali do Straže peš,

nato z vlakom do Bršljina in spet peš naprej. Nazaj je bilo enako.

Nekoga vročega poletnega popoldneva je pešačil Jazbec po prašni cesti iz straške železniške postaje domov. Na Gradišču, kjer se cesta prevesi proti Dolenjskim Toplicam, pa ga je premagala utrujenost. Sedel je na grivo, predse položil klobuk in si obrisal oznojeno čelo. Prav takrat je prišla mimo manjša skupina zdraviliških gostov, ki so bili na sprehodu. Enemu se je suhljati in drobni starejši možak zasmili. Videl je „nastavljeni“ klobuk, pa je vrgel vanj nežko, kot so takrat rekli najmanjšemu kovancu. Jazbecu, ki je bil sicer znan po tem, da se je hitro znašel, je kar sapo zaprlo. Čez čas pa je mrmraje, bolj zase, namenil dobrotniku te besede: „Ti bedak ti! Če bi vedel, kaj prenašam, tega ne bi storil.“ In pokazal je nahrbtnik, ki ga je imel ves čas optanega. V njem

je bila namreč enomesečna plača vseh delavcev naše gozdne uprave.

Seveda je bilo potrebno denar za vsakega posebej še zložiti v ovojnice. Nekoč se je še pred zaključkom tega važnega opravila pojavil v pisarni neki neučakanec, ga ogovarjal in opazoval, kako šteje denar. Jazbeca je najbolj jezilo, če mu je kdo gledal pod prste. Razen tega ni trpel brezdelnežev. Bolj poredko mu je odgovarjal in grdo gledal. Toda oni sploh ni hotel razumeti, da je nezaželen. Naenkrat pa je blagajniku prekipevalo. Zaklenil je denar v blagajno, onemu pa povedal, naj za trenutek počaka. Hitro je skočil do bližnjega hleva in se vrnil z naročjem sena. Razgrnil ga je v pisarni po tleh in presenečenemu nadležnežu rekel:

„Na, vlez se malo, da ne boš truden. Čakati boš moral še dolgo...“

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. ing.

Spogledovanje... (Foto: M. Pfeifer)

- A ni to krasno, očka, sezidam grad pa mi ni treba čakati leta in leta na gradbeno dovoljenje in druge dokumente!

(Iz Pavihe)

TUDI TO SO ŽE IZMERILI!

Pri preučevanju korenin v brestovem-gabrovem gozdu so ugotovili, da znaša dolžina vseh korenin zelišč in drevja na 1 ha do 130 cm globoko 256.927 km. Teža živih korenin drevja je 74.252 kg/ha, prostornina pa 147,56 m³.

V sezoni 1978/79 so pri kontrolnih merjenjih onesnaženosti zraka ugotovili največje koncentracije škodljivega žveplovega dioksida v Trbovljah - 1,34 mg/m³. V Ljubljani je znašala največja koncentracija 0,85 mg/m³ žveplovega dioksida, v Novem mestu 0,49 mg/m³ in v Črnomlju, ki spada med najmanj onesnažena področja, 0,14 mg/m³.

9. junija: tekmovanje naših gozdarjev

V soboto, 9. junija, se bo ob osmih zjutraj začelo tekmovanje gozdarjev GG Novo mesto – Srečali se bomo na novomeškem stadionu – Organizacijski odbor za izvedbo tekmovanja pri TOZD Gozdarstvo Novo mesto vabi k številni udeležbi tekmovalcev in gledalcev!

PRAVILA ZA TEKMOVANJE

1. Tekmovanje gozdarjev – sekačev – GG Novo mesto poteka po pravilniku tekmovanja gozdnih delavcev Jugoslavije.

– Vsak TOZD in TOK prijavi lahko večje število tekmovalcev, vendar največ 5. Ekipo bodo sestavljali le trije najboljši tekmovalci TOZD oziroma TOK.

– Tekmuje se ekipno in posamično.

– Tekmovalne discipline so:

1) obračanje meča motorne žage in napenjanje verige,

2) kombinirani prerez debla,

3) zasek debla,

4) podžaganje debla,

5) natančno prežaganja hloda na podlagi,

6) kleščenje vej,

7) podiranje debla na balonček.

– Teoretičnega dela tekmovanja ne bo.

– Vsako disciplino sodita dva sodnika. Sodniki bodo izbrani pred tekmovanjem.

– Tekmovanje vodita dva glavna sodnika, ki tudi rešujeta spore.

– Pritožbe vlaga ustno zastopnik TOZD, TOK.

– Sodniki so dolžni pri vsaki disciplini vsakega tekmovalca seznaniti:

1) z disciplinskimi pravili

2) z načinom starta in prenehanja tekmovanja.

– Tekmuje se v sekaški opremi s čelado (brez zaščitnih rokavic).

– Tekmuje se lahko s katerokoli motorno žago, ki ni težja (pripravljena za delo) od 10 kg.

– Bonifikacij zaradi različnih jakosti motornih žag v KM ni.

– Bonificira se le pri prvi disciplini:

– obračanje lista in napenjanje verige le za Mo Culloch in Stihl 045.

2. KEGLJANJE

– kegljaška ekipa šteje 4 člane

– vsak tekmovalec meče 50 metrov (25 na polno in 25 čiščenje)

– ekipa tekmuje skupaj, vrstni red bo predhodno izžreban

– za uvrstitev posameznika in za ekipo se šteje število podrtih kegljiv, v slučaju enakega števila je boljši tisti, ki ima boljši rezultat pri čiščenju.

3. STRELJANJE

– ekipa šteje 3 člane

– vsak tekmovalec ima na voljo 25 strelcov, od tega prvih 5 poskusnih

– strelja se s puškami standardne izvedbe

– za uvrstitev posameznika in ekipe šteje število krogov

– ostalo pa po pravilniku ZSJ

4. ŠAH

– ekipa šteje 2 člana

– čas igranja za enega tekmovalca je 5 minut

– igra vsak z vsakim

– pri uvrstitvi odloča število točk, v slučaju enakega rezultata odloča dosežen rezultat na prvi deski

– ostalo po pravilniku ŠZJ

* 5. TEK (KROS)

– ekipa šteje 2 člana

– tekač lahko nastopi v copatah ali bos (šprintarice niso dovoljene)

– za uvrstitev posameznika šteje doseženo mesto, za ekipo pa seštevek mest. V primeru enakega štev. točk odloča boljšo uvrstitev posameznika v ekipi.

6. MET KROGLE (mladinska 5 kg)

– ekipa šteje 3 člane

– vsak tekmovalec meče 3 mete

– za uvrstitev posameznika šteje najboljši veljavni met, za ekipo pa seštevek najdaljših veljavnih metov posameznikov.

7. VLEČENJE VRVI

– ekipa šteje 5 članov

– tekmovanje: vsaka ekipa z vsako

– tekmovanje bo na travi ali na ugaskih

– zmaga ekipa, ki ima največje število toč. V primeru enakega števila točk je boljši tisti, ki je zmagal v medsebojnem srečanju. V primeru, da to ne zadošča, potem ekipe z

Tekmovalci natakajo gorivo; organizator tekmovanja (lani je bilo to novomeško GG) je poskrbel, da je bilo gorivo enako za vse udeležence. Da bi si kdo ne primešal česa močnejšega, nedovoljenega!

enakim številom točk ponovijo medsebojno srečanje.

8. POHOD

– pohod bo speljan v okolici Novega mesta

– TOZD, ki imajo več kot 50 zaposlenih, naj prijavijo za ekipo 2 člana, ostali pa po 1 udeleženca za pohod.

– udeležba popolne ekipe na pohodu šteje 25 točk, sicer pa 0 točk.

Športne discipline se upoštevajo v skupno uvrstitev. Za 1., 2. in 3. mesto v skupni uvrstitvi bodo podeljeni večji pokali, za prvo mesto v posamezni disciplini pa dobi ekipa manjši pokal. Za 2. in 3. mesto v disciplini dobijo ekipe diplome.

Diplome ali priznanaja dobijo tudi prvi trije posamezniki v posamezni disciplini.

Morebitne spore rešuje v posamezni panogi, pritožbe pa rešuje organizacijski odbor.

TOČKOVANJE V ŠPORTNIH DISCIPLINAH

za 1. mesto dobi ekipa 25 točk

za 2. mesto dobi ekipa 20 točk

za 3. mesto dobi ekipa 15 točk

za 4. mesto dobi ekipa 10 točk

za 5. mesto dobi ekipa 8 točk

za 6. mesto dobi ekipa 6 točk

za 7. mesto dobi ekipa 4 točke

za 8. mesto dobi ekipa 3 točke

za 9. mesto dobi ekipa 2 točki

za 10. mesto dobi ekipa 1. točko

ORGANIZACIJSKI ODBOR
ZA TEKMOVANJE GOZDARJEV
GG NOVO MESTO

SEMENSKA PLANTAŽA ZELENE DUGLAZIJE V ČRMOŠNJICAH

Pred kratkim je bila v Črmošnjicah osnovana semenska plantaža zelene duglazije. Posajenih je bilo blizu 700 cepiljenih duglazij, ki naj bi po predvidevanju že čez petnajst let dajale okrog 30 kg semena zelene duglazije. S tem bo v Sloveniji precej zmanjšan primanjkljaj semena, ki ga sedaj še uvažamo. Cepiči za sadike so bili nabrani iz najboljših dreves duglazije širom po Sloveniji in sicer na Brezovi rebri, v Ortneku, Vurbergu, Rušah, Mokronogu, Ormožu, Pečovniku, Mokricah in Mali Rudnici. Sadike so vzgajili delavci Semesadlike Mengeš in jih v začetku maja pripeljali v Črmošnjice. Stare so 5 – 6 let in posajene v razmeroma velike jame ter pognojene s hlevskim in mineralnim gnojilom. Nasad ob stari črmošnjiški drevesnici obsega 2 ha in bo za zaščito pred divjadjo obdan z visoko mrežo.

Z eno tono zbranega starega papirja nadomestimo kar 4 m³ lesa.

S pripravami tekmovališča in tekmovalnega orodja je veliko dela. Na sliki: dviganje debla. (Foto: Marjan Bauer)

Preobrazba vzgoje in izobraževanja

Sistemske rešitve za preobrazbo vzgojnoizobraževalnega dela v Sloveniji so nadaljnja izpeljava zakona o združenem delu na področju vzgoje in izobraževanja — Osnovna naloga novega zakona povezovanje izobraževanja v celovit sistem združenega dela — Ne gre za šolsko, temveč za družbeno reformo!

Zakon o usmerjenem izobraževanju ureja izobraževanje za delo in samoupravljanje po osnovni šoli. Nadomestil bo sedanje zakone, ki urejajo to področje vzgojnoizobraževalne dejavnosti: — zakon o poklicnem izobraževanju in urejanju učnih razmerij, — zakon o srednjem šolstvu, — zakon o visokem šolstvu, — zakon o organizacijah za izobraževanje odraslih.

Poglejmo nekatere novosti, ki jih prinaša novi zakon:

1. **predšolske ustanove (otroški vrtci)** bodo postale odprti centri, ki bodo z različnimi programi vzgojnega dela zajeli vse predšolske otroke v krajevni skupnosti. Mala šola bo postala obvezna oblika priprave otrok na vstop v osnovno šolo.

2. **Osnovna šola** bo še naprej obvezna osemletna splošnoizobraževalna šola. V njenih vzgojnoizobraževalnih programih ter celotnem delu in življenju se bo posodobila učna vsebina, oblike in metode dela ter organizacija. V okviru pouka in interesnih dejavnosti učencev se bo okrepila politehnična, proizvodna tehnična in delovna vzgoja. Poklicno usmerjanje in sveto vanje bo postalo sistematična in trajna naloga celotne osnovne šole. V skladu z interesi delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti in z drugimi možnostmi okolja se bo razvila v celodnevno šolo.

3. **Celotno izobraževanje** po končani osnovnošolski obveznosti se nadaljuje v usmerjenem izobraževanju. V njem si bodo mladina in delovni ljudje (odrasli) pridobili strokovno znanje za začetek dela (prvi poklic). Svoje strokovno znanje bodo izpopolnjevali na delu in z delom (v skladu s potrebami delovnega procesa, razvojem znanosti, tehnologije in samoupravnih odnosov) ali nadaljevali izobraževanje ob delu in iz dela (za zahtevnejša dela). Izobraževanje za delo se bo izvajalo po vzgojnoizobraževalnih programih, ki bodo zagotavljali:

— take vsebine izobraževanja (v okviru določene stroke), ki bodo na vseh ravneh omogočale vstop v delo in nadaljevanje izobraževanja;

— skupno vzgojnoizobraževalno osnovo na začetku usmerjenega izobraževanja;

— tesno prepletenost izobraževanja in dela; zato bo proizvodna praksa in proizvodno delo sestavni del usmerjenega izobraževanja za delo in naloge vseh vrst in zahtevnosti.

Tako zasnovani vzgojnoizobraževalni programi bodo odpravili razlike med posameznimi vrstami dosedanjih srednjih šol (gimnazije, poklicne in tehnične šole) in ločevanje dosedanjega srednjega, višjega in visokega šolstva. Programi višjih stopenj se bodo morali vsebinsko uskladiti in graditi na programih predhodnih stopenj izobraževanja. Zato se bodo za uresničitev te naloge, v okviru posameznih usmeritev (n. pr. programi izobraževanja kmetijskih delavcev) povezali uporabniki (delegati delovnih organizacij) in izvajalci (delegati izobraževalnih organizacij) v skupne strokovne organe posebnih izobraževalnih skupnosti. Tu bodo določili število usmeritev in smeri izobraževanja (npr. vrtnarstvo, vinogradništvo, sadjarstvo, živinoreja itd.). Opredelili bodo najbolj učinkovite poti in načine izobraževanja in izpopolnjevanja mladine in odraslih. Svet vzgojnoizobraževalne organizacije pa bo opredelil merila, kriterije in pogoje vpisa.

Izbira izobraževanja bo temeljila na doseženih uspehih učencev oziroma delavcev v izobraževanju in na delu, njihovih sposobnostih in nagnjenjih ter potrebah organizacij združenega dela. Usmerjanje kandidatov v izobraževanje bo pote-

kalo v vzgojnoizobraževalnih organizacijah, organizacijah združenega dela in samoupravnih interesnih skupnostih. Temu se bo prilagodila tudi štipendijska politika (prevladujoče kadrovske štipendije).

Usmerjeno izobraževanje mora zagotoviti kadre za potrebe celotnega združenega dela, to je: usposabljanje za delo in naloge vseh vrst in ravni zahtevnosti.

Organizacije združenega dela si bodo ob sodelovanju z osnovno šolo prizadevale, da si bodo delavci brez zaključene osnovne šole v okviru izobraževanja in usposabljanja na delu in z delom pridobili osnovnošolsko izobrazbo po posebnem programu.

Učenci s končano osnovno šolo bodo nadaljevali šolanje v okviru določene usmeritve (primer: kmetijska, zdravstvena, pedagoška itd.). To izobraževanje bo temeljilo na skupni vzgojnoizobraževalni osnovi, ki je sestavni del programov vseh usmeritev in smeri in obsega splošno-kulturno, družboslovno-ekonomsko, naravoslovno-matematično in proizvodno-tehnično vzgojnoizobraževalno področje. Tem pa se priključijo še strokovna znanja za določeno usmeritev izobraževanja, proizvodna in delovna praksa.

Zaradi razvoja tehnologije in organizacije dela ter samoupravljanja se pojavlja potreba po nenehnem (permanentnem) izobraževanju. Delavcem v organizacijah združenega dela bo omogočeno izobraževanje ob

delu in iz dela, ki bo prilagojeval pridobljenim delovnim, samoupravnim in življenjskim izkušnjam, hkrati pa bo to izobraževanje zagotavljalo enakovrednost pridobljene izobrazbe.

V celotnem vzgojnoizobraževalnem sistemu bo posvečena posebna skrb izobraževanju, usposabljanju in stalnemu izpopolnjevanju oseb motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

Preobrazba vzgoje in izobraževanja ne bo ostala v mejah klasične šolske reforme, ampak bo prerasla v širšo družbeno preobrazbo. Za njeno uresničevanje so enako odgovorni uporabniki in izvajalci, ki bodo delovali v skupnih organih upravljanja vzgojnoizobraževalnih organizacij (svet šole, svet staršev, enota izobraževalne skupnosti ob šoli, posebne izobraževalne skupnosti itd.) in odločali o vsebini, razvoju in pogojih dela vzgojnoizobraževalnih organizacij. Ker se bo del usposabljanja in izobraževanja lahko odvijal le v delovnih organizacijah združenega dela — v neposrednem delovnem procesu —, bodo morale OZD zagotoviti materialno-tehnične pogoje za izvajanje proizvodne in druge delovne prakse. Izmed svojih delavcev bodo morale usposobiti učitelje in inštruktorje, ki bodo v neposrednem delovnem procesu uresničevali del vzgojnoizobraževalnih programov.

Zakon o usmerjenem izobraževanju se bo začel uveljavljati postopoma, in sicer:

— v šolskem letu 1980/81 za učence, ki se vključijo v prvi letnik usmerjenega izobraževanja za pridobitev srednje strokovne izobrazbe;

— v šolskem letu 1984/85 za vse študente, ki se vključijo v prvi letnik usmerjenega izobraževanja za pridobitev visoke strokovne izobrazbe.

ANGELA TISU

Dežele v razvoju so po oceni 1971. leta porabile za kurjavo 150 milijonov m³ lesa. Posebno v deželah, ki imajo malo gozdov, je taka poraba lesa neracionalna.

Eden izmed vzrokov za zelo majhno učinkovitost naložb v našem gospodarstvu so podvojitve ali potrojitve kapacitet. V Jugoslaviji gradimo prav zdaj 245 obratov za predelavo lesa in ne dosti manj obratov za proizvodnjo pijač in končnih tekstilnih izdelkov. Kako naj bi se s to naglico kosal prirastek v naših gozdovih!?

Lepa Bela krajina – zasmetena?

Mnogo govorimo in mnogo je bilo že napisanega o varstvu okolja. Za zaščito prostora, v katerem živimo, so bili izdani tudi nekateri zakoni. In kakšni so uspehi? Veliko besed, malo narejenega! Kam nas pelje naša nesmotrnost in malomarnost?

Bela krajina sicer nima take industrije, ki bi močno onesnaževala zrak ali vodo, vendar se moramo zavedati, da okolje onesnažuje tudi vsak posameznik. Iz malega raste veliko.

Ni moj namen strokovno razglabljati o onesnaževanju

zraka ali vode zaradi industrije, rad bi le opozoril na naša „privatna“ smetišča in odpadke.

Koderkoli človek hodi, povsod najde odpadke. Štedilniki, hladilniki, grelci, avtomobili, gume, polivinil, steklenice in še marsikaj drugega, kar je odslužilo, vsepovsod bode človeka v oči. Je res nujno, da to odlagamo povsod, kjer se le komu zazdi primerno? Najti bi morali kakšna druga mesta, ne pa občestne vrtače, njive, stelnjike in gozd! Mar mora biti naša pokrajina res eno

samo veliko smetišče? Ali se mora tudi po raznih odpadkih kazati naša kultura?

Kaj so ukrenile krajevne skupnosti in njihove komisije za varstvo okolja? Nekatere krajevne skupnosti se trudijo za varstvo okolja, večini pa je to le nepomembno in nepotrebno delo, zato ni čudno, da ima veliko domačij svoja neurejena smetišča. Kakšna je zunanja podoba okolice, vasi ali hiše, pogosto zanemarjamo. Zavedati bi se morali, da ni vseeno, kako se obnašamo do narave!

Vse višja življenska raven, rekreacija, avtomobilizem, vse več zahajanja ljudi v naravo, nevestno in malomarno obnašanje nekaterih posameznikov je vzrok, da prihaja do vse večjih škod v naravi. Pogosto se dogaja, da motorizirani turist gre in „uživa“ v naravi, za njim pa ostanejo ogenj in odpadki. Le zakaj se obnašamo tako malomarno in neodgovorno, saj je narava last nas vseh. Bodimo kulturni! Če smo v naravi, naj ostane prostor, kjer smo bili tak, kot je bil pred našim prihodom.

JOŽE VIDERVOL, dipl. ing.

Slovo od Miloša Kobeta – Mika

V petek, 11. maja, nas je ob prihodu na delo čakala žalostna novica, da se je iztekla življenjska pot Miloša Kobeta-Mika.

Slab mesec več kot 55 let je minilo, odkar mu je v Novem mestu stekla zibelka, ki ga pa ni dolgo zibala. Spadal je v tisto generacijo, ki ji je vojna vihra uničila prešerno mladost in jo nadomestila z leti groze, strahu in preganjanj.

Vsa ta težka leta je naš Mik preživel častno kot zaveden Slovenec. Okusil je okupatorjeve zapore in se po izpustitvi vključil v vrste borcev NOV, kjer je tudi dočkal osvoboditev.

Po končani vojni si je izbral poklic šoferja. Dolga leta, v času obnove, je vozil težke tovornjake, takrat ko za šoferje

skoraj ni bilo počitka. Vsi ti naporji so mu počasi, a vztrajno rahljali zdravje.

Tudi pozneje, ko je tovarnjak zamenjal z osebnim avtomobilom, mu je bila prva skrb avtomobil in varen prevoz ljudi. S svojim vestnim delom je postal vzor svojim sodelavcem in poklicnim tovarišem.

V svojem kratkem in plodnem življenju pa ni poznal samo motornih vozil. Veliko svojega skromno odmerjenega časa je posvetil naravi kot njen pravi ljubitelj.

Bil je navdušen gobar, odličen polhar. Polharske noči in večeri so bili v Mikovi družbi kratki in nepozabni, kajti znal jih je popestriti s svojo duhovitostjo in z enkratnim humorjem.

Velika Mikova ljubezen pa so bile tudi naše gore in planine. Bil je zelo delaven član planinskega društva, urejeval in markiral je planinske poti, med drugimi tudi znano dolenjsko transverzalo – Trdinovo pot. Na svojih popotovanjih je veliko fotografiral, z opisom doživetij pa je navduševal za planine tudi svoje sodelavce.

Predolg bi bil podrobnejši opis njegovega kratkega, a pestrega in plodnega življenja, s katerim si je zaslužil trajen spomin. Čeprav je bil že nekaj let zaradi boleznih upokojen, je praznina, ki je nastala po njegovem odhodu velika, njegovi bivši sodelavci pa ga bomo ohranili v svetlem spominu.

Naj mu bo lahka slovenska zemljica, katero je tako močno ljubil!

JANEZ GAŠPERŠIČ

ŠKODE PO POPLAVAH

Izvršni svet skupščine SRS je 1. februarja 1979 obravnaval poročilo o poplavih, ki so 28., 29. in 30. januarja prizadele nekatera območja v Sloveniji in sprejel ukrepe za odpravo njihovih posledic.

Skupna škoda je ocenjena na podlagi poročil 29 občin na 409 milijonov din. Pregled po gospodarskih področjih kaže, da so največje škode na cestah (189 milijonov) in v vodnem gospodarstvu 81 milijonov din.

V kmetijstvu (predvsem) in gozdarstvu znaša škoda 36 milijonov din. Med občinami sta najbolj prizadeti občina Tolmin in Idrija, kjer je škode za 107 oz. 73 milijonov din.

Z oglašanjem smo izkoristili tudi najslabša drva. Na sliki je ena izmed mnogih oglarskih kop, ki so tedaj gorele v naših gozdovih. To je postavil Feliks Zabukovec v oddelku 16 na Gorjancih leta 1955 (tekst in slika: Božo Miklič).

ABC analiza zalog v skladišču rezervnih delov v Straži

Analiza je bila izdelana za zaloge materiala, ki so bile ugotovljene ob letnem popisu konec leta 1978. Iz analize je razvidno, da je bilo na zalogi 554 pozicij materiala v skupni vrednosti 3.504.182 din. V teku leta 1978 je bilo v pretoku preko skladišča za 4.531.363 din materiala. Od te vrednosti je bilo 54 % vrednosti rezervnih delov.

V analizi je obdelanih pet skupin materiala (rezervni deli, drobni inventar v uporabi, gume, drobni inventar na zalogi in pomožni material); ostalih skupin analiza ni zajela zaradi majhne vrednosti.

Vrednost rezervnih delov na zalogi je bila 2.732.791 din. Razdeljena po ABC sistemu predstavlja: A skupina 10 % pozicij rezervnih delov, B skupina 20 % pozicij rezervnih delov in C skupina 70 % pozicij rezervnih delov.

Vrednost skupine A predstavlja 64 odstotkov skupne vrednosti, skupina B predstavlja 22 odstotkov skupne vrednosti, skupina C pa predstavlja 14 odstotkov skupne vrednosti.

Poprečne vrednosti vskladiranih rezervnih delov po kosu so: iz skupine A 2855 din, iz skupine B 486 din in iz skupine C 106 din.

Podatki analize so prikazani v priloženi tabeli.

Iz letnega popisa je razvidno, da je bilo na zalogi ob koncu minulega leta po skladiščih TOZD, TOK in DSSS za 5.062.277 din raznega materiala, od tega:

skladišče DSSS v Straži: 3.504.182 din
skladišče TOZD Gradnje: 1.239.486 din

ostali TOZD in TOK:

318.609 din

5.062.277 din

Zaloge v skladiščih so vrednostno porastle v letu 1978 za 11 odstotkov. V prometu materialnega poslovanja je bilo bodisi nabavljenega materiala ali medobratnih premikov v vrednosti 7.912.788 din materiala. Koeficient obračanja zalog v skladišču Straža je bil 1,28 in v TOZD Gradnje 1,64. To pomeni, da je material ležal v skladišču Straža povprečno 9,3 mesecev, v skladišču TOZD Gradnje pa povprečno 7,3 mesecev.

V skladišču DSSS v Straži je bil pretok materiala spremljan z listinami: prejemnica materiala, izdajnica materiala in skladiščna kartica. Izpisanih je bilo 991 izdajnic, 181 prejemnic in 871 skladiščnih kartic. Razlika v številu kartic med letom in ob koncu leta pomeni, da je bilo v teku leta nabavljenih 371 vrst materiala v manjši količini, ki je bil takoj porabljen. Ta material močno vpliva na povečanje

koeficienta obračanja sredstev naloženih v materialu.

Posebni problem predstavlja nabava rezervnih delov. V naših TOZD uporabljamo veliko tipov delovnih naprav, ki so zastopani v majhni količini. Zaradi tega bi morali imeti na zalogi še veliko več rezervnih delov, kar pa iz praktičnih in ekonomskih razlogov ni sprejemljivo:

1. zaradi potreb po večjih skladiščnih površinah, 2. zaradi mrtvih sredstev, ki so vezana v ležečem materialu in majhnega koeficienta obračanja,

3. potreba po nekaterih rezervnih delih se pojavlja enkrat v življenjski dobi delovne naprave (v našem primeru je to pogost pojav),

4. potrebe po enakih rezervnih delih v večjem številu so praviloma majhne,

5. za preskrbo rezervnih delov je potrebno veliko naporov zaradi zastarelih tipov in še posebno zaradi nabavnih pogojev iz uvoza.

JOŽE LUKŠIČ

Ročno nakladanje na kamione je bilo nevarno delo. Zahtevalo je spretnega in močnega delavca. Zato je uspela le dobra nakladalna skupina. Posnetek je le še spomin na težko delo. — Pri delu nekladalna skupina v Rogu, pod vodstvom manipulant Ignaca Finka (tekst in slika: Božo Miklič).

ABC ANALIZA PO VREDNOSTI MATERIALA NA ZALOGI LETA 1978 V SKLADIŠČU STRAŽA

KOMTO	ABC	Količina	Število pozicij	Odstotek pozicij	Vrednost	Poprečna vrednost po količini	Poprečna vrednost po pozicije	Odstotek od skupne vrednosti
3102 (rezervni deli)	A	614	43	10	1.762.111,19	2.055,93	40979,33	64
	B	1232	87	20	599.316,75	496,86	6094,44	22
	C	3491	304	70	370.863,34	106,23	1219,94	14
		5347	434	100	2.732.791,28	512,00	6296,70	100
3600 (drobni inventar na uporabi)	A	108	6	10	67.349,50	624,00	11224,92	64
	B	54	12	20	21.346,40	395,30	1770,26	20
	C	91	40	70	17.103,53	172,95	427,50	16
		253	58	100	105.799,43	410,00	1824,00	100
3500 (drobni inventar)	A	11	2	9	145.245,35	13.204,12	72622,69	63
	B	123	5	20	49.572,69	407,03	9914,53	22
	C	130	17	72	35.126,05	272,52	2024,47	15
		264	24	100	230.254,09	772,17	9592,72	100
3102 (pomožni material)	A	351	1	11	26.751,20	76,21	26751,20	49
	B	275	2	22	13.526,60	49,10	67633,00	25
	C	432	6	67	13.226,43	21,79	207,55	26
		1064	9	100	54.204,23	50,94	6022,70	100
3504 (gume)	A	90	2	9	220.967,53	2.574,08	114483,75	49
	B	46	4	15	141.502,10	3.070,06	35397,77	30
	C	133	16	72	104.223,12	554,37	6513,24	22
		324	22	100	474.752,73	1.465,30	21500,99	100

V Sloveniji smo v letih 1976 do 1978 v drevesnicah vzgojili 15 do 16 milijonov sadik. V istem obdobju pa smo jih za pogozdovanje porabili od 7,1 milijonov leta 1976 do 7,9 milijonov leta 1978. Njaveč sadik vzgoji podjetje Semesadrike Mengeš, ki je večji del svoje proizvodnje oddalo v druge republike. V Sloveniji torej porabimo 8 sadik na hektar gozdne površine, kar je v

Premalo in preveč sadik

primerjavi z drugimi deželami v Evropi malo.

Koliko bi jih pravzaprav morali pogozditi? Ni točnih meril, s pomočjo katerih bi izračunali optimalno število sadik. Po srednjeročnem načrtu 1976–1980 bi potrebovali za pogozdovanje 10–12 milijonov sadik na leto, kar kaže, da na tem področju zaostajamo za planom. Toda plan ni izraz stvarnih potreb našega gozda, temveč je zaradi pomanjkanja denarja na nižji ravni, kakor bi sicer bil, če bi denarja bilo več na razpolago. Pri intenzivnem gojenju, kjer bi naj izkoristili za proizvodnjo „vsako ped“ gozda in kjer bi z umetnim vnašanjem spopolnjevali naravno pomladitev, ne da bi zgubljali čas s čakanjem na 100 % naravno pomladitev, seveda z ustreznimi drevesnimi vrstami, bi sadik porabili še mnogo več.

Če k temu dodamo še pogozdovanje z grmovjem zaraščenih opuščenih pašnikov, potem verjetno ocena, ki je zapisana v knjigi Gozdovi na Slovenskem, da bi v Sloveniji letno potrebovali 20 milijonov sadik, najbrž res ni previsoka. Tudi s tako porabo sadik (20 sadik/ha) bi bili še vedno za mnogimi evropskimi državami, kar pa menda odtehtava naše, za razvoj in obnavljanje gozda ugodne rastiščne in vremenske razmere.

J. P.

Inventivna dejavnost v združenem delu

Pri opredeljevanju inventivne dejavnosti v samoupravnih aktih se pojavlja vrsta dvomov o tem, kaj šteti za inventivno dejavnost in kako jo nagrajevati. V organizacijah združenega dela, družbenih dejavnosti in delovnih skupnosti skupnih služb so pogostna mnenja, da inventivna dejavnost pri njihovem delu ni možna.

Sindikati so v minulem letu sprejeli stališča in priporočila za razvijanje množične inventivne dejavnosti, ki v mnogočem dajejo odgovor na nejasnosti, ki se pojavljajo v zvezi z inventivno dejavnostjo.

Stališča republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije o pridobivanju in razporejanju dohodka ter uveljavljanju načel delitve po delu in rezultatih dela, ki so bila v osnutku objavljena v prilogi Delavske enotnosti 30. januarja 1979, obvezujejo osnovne organizacije zveze sindikatov pa tudi samoupravne in poslovodne organe v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih na vrsto aktivnosti, ki jih bo potrebno opraviti letos, da se bomo leta 1980 lotili delitve dohodka in čistega dohodka na drugačen način, kot je to nekaj let nazaj opredeljevala sindikalna lista. Vso pozornost bo potrebno posvetiti pridobivanju dohodka iz vseh virov, vnaprej opredeliti, kako bomo planirani dohodek delili in pri tem upoštevali, kako smo ta dohodek ustvarili. Za osebne dohodke in skupno porabo bomo lahko razdelili le toliko, kolikor bomo ustvarili z živim delom. Osebni dohodek na osnovi minulega dela bo vezan na uspešnost vlaganj v razširjeno reprodukcijo.

Del aktivnosti, vezanih na uresničevanje omenjenih stališč, bo zadeval tudi spodbujanje in nagrajevanje ustvarjalnosti pri delu oz. inventivne dejavnosti.

V OBČINI: DOSLEJ SAMO ŠTIRI ORGANIZACIJE!

V sindikatih ugotavljamo, da organizacije združenega dela in delovne skupnosti dajejo inventivni dejavnosti vse premalo podarke. Večina je sicer inventivno dejavnost opredelila v samoupravnih aktih, vendar so te opredelitve zelo načelne in splošne. Samo štiri so take organizacije združenega dela v naši občini, ki so sprejele pravilnik o nadomestilih za inovacije in druge oblike ustvarjalnosti po letu 1974, kar daje neke vrste jamstvo, da je pravilnik usklajen z zakonom o združenem delu, ostale organizacije pa takih pravilnikov nimajo.

Menimo, da tiči največji del krivde za takšno stanje v tem, ker mnogi ne vedo, kaj je inventivna dejavnost. Od tu tudi odgovori: „V naši organizaciji in-

ventivne dejavnosti nismo bolj natančno opredelili zato, ker je naše delo tako, da inovacije niso možne.”

Trdimo, da je inventivna dejavnost možna prav pri vsakem delu, tudi v šoli, v delovni skupnosti skupnih služb ali na kateremkoli drugem področju. Mimo nas gre mnogo koristnih predlogov in izboljšav, ki jih niti ne opazimo, pa čeprav nam v večji ali manjši meri zmanjšujejo stroške poslovanja in povečujejo dohodek. Če bi delavci vedeli, kaj vse sodi v inventivno dejavnost, če bi v samoupravnih aktih tako dejavnost pravilno opredelili in jo tudi pravilno nagrajevali, bi bila to za vse močna spodbuda, ki bi se brez dvoma odrazila tudi na večji produktivnosti in na večjem ustvarjalnem dohodku. In še nekaj: zavedati se moramo, da je inventivna dejavnost gospodarska dejavnost in da je uporaba domačega znanja vedno veliko cenejša od uvoženega.

Pod pojmom dosežek inventivne dejavnosti razumemo zlasti izum, tehnično izboljšavo in koristen predlog.

Izum je nova rešitev določenega tehničnega problema, ki jo je moč uporabiti v industrijski in gospodarski dejavnosti in izpolnjuje vse pogoje za zavarovanje s patentom.

Tehnična izboljšava je teh-

Ena izmed mnogih delavk pri spomladanskem pogozdovanju.

nična rešitev, dosežena z racionalizacijo uporabe znanih tehničnih sredstev in tehnoloških postopkov, s katerimi dosežemo večjo delovno storilnost, boljšo kakovost proizvodov, prihranek pri materialu in energiji, boljše izkoriščanje strojev in raznih naprav ter boljšo kontrolo proizvodnje in večjo varnost pri delu.

Koristni predlogi so predlogi, ki pomenijo bolj racionalno rešitev in izvajanje nalog pri administrativnih delih, knjigovodstvu, dokumentaciji, statistiki, planiranju in prometu blaga in storitev. Na osnovi koristnega predloga uvedemo tudi nov atraktiven proizvod, boljše delovno sredstvo, novo metodo v proizvodnji, osvojimo novo tržišče ali uvedemo nove surovine. S pojmom inovacija pa razumemo uporabo dosežkov inventivne dejavnosti v gospodarski oz. družbeni praksi, katerih učinki se pretežno kažejo v dohodku.

KDAJ DELOVNA DOLŽNOST IN KDAJ USTVARJALNOST?

Pri organiziranju inventivne dejavnosti pogosto naletimo na vprašanje, kaj je delovna dolžnost in kaj je ustvarjalna inventivna dejavnost, kje je meja med njima. V vsakdanji praksi prevladuje mnenje, da delavci v proizvodnji zaslužijo priznanje, če ob svojem rednem delu kaj izboljšajo, izumijo ali spremenijo. Drugače pa si v praksi razlagamo delo delavcev, ki organizirajo proizvodnjo, iščejo boljše rešitve, razvijajo nove delovne procese ali nove izdelke – vse njihovo ustvarjalno delo naj bi bila delovna dolžnost. Če tak delavec za svojo storitev zahteva neko priznanje ali nadomestilo, ga pogosto zavrnejo z argumentom, da za opravljeno delo „ne more biti dvakrat nagrajen.”

Dvom: delovna dolžnost – inventivna dejavnost bo razrešen z uvelja-

vitvijo opisa del in nalog. Dilema se namreč pojavi takrat, kadar delo razvijalcev, raziskovalcev, konstruktorjev in drugih strokovnih delavcev ni dobro opredeljeno. Če opis del in nalog govori samo o delu pri razvojnih procesih, izboljševanju proizvodnje ali pri uvajanju novih proizvodov, se vse delo takega delavca upošteva kot delovna dolžnost.

Da temu ne bi bilo tako, bi morali strokovni delavci dobiti program svojih nalog z opisom zahtev oz. pričakovani pri uresničitvi teh nalog oz. določene cilje, ki naj jih pri delu dosežejo. Če delavec reši določeno nalogo bistveno bolje kot je bilo pričakovano, če poseže na povsem nova področja dela, če njegov predlog presega opisana dela in naloge, za katere je zadolžen, je tak delavec lahko nagrajen kot inovator.

Seveda pa inventivna dejavnost ni pridržana le za raziskovalce, konstruktorje in druge strokovnjake. Pri dajanju inventivnih predlogov ni omejitev, sodelujejo lahko vsi, ki so združili delo, ne glede na funkcijo, ki jo opravljajo. Govorimo o množični inventivni dejavnosti.

Množična inventivna dejavnost obsega vse tiste predloge delavcev, za katere niso bile izdane redne delovne zadolžitve oziroma ne sodijo v delovno obveznost, tiste, ki presegajo pričakovanja pri opravljanju dela. Če je tehnična rešitev, ki jo predlaga delavec boljša, cenejša, izvedena hitreje in podobno, je to preseganje delovne naloge, je torej inovacija, ki jo je treba tako tudi obravnavati.

Ocena pričakovanj v mejah delovnih nalog in nagrajevanja razlike (nad pričakovani) odpravlja togi sistem „delovne dolžnosti”. Ta ocena pa je prepuščena OZD oziroma delovni skupnosti.

Dohodek, dosežen na podlagi domačih inovacij, se razporeja tako kot deli dohodka, doseženi na podlagi drugih osnov, in sicer v skladu z zakonom o združenem delu, s samoupravno sprejetimi plani in z drugimi samoupravnimi splošnimi akti. Avtorjem inovacij pripada na podlagi 130. člena zakona o združenem delu poleg osebnega dohodka posebno nadomestilo za ustvarjene inovacije. To nadomestilo se mora izplačati iz sredstev za OD, izločenih iz čistega dohodka TOZD.

Del čistega dohodka, ustvarjenega z uporabo domačih inovacij, je potrebno nameniti za financiranje nadaljnjih, v programu razvojnih del predvidenih inventivnih predlogov. Preostali del čistega dohodka pa se razdeli v skladu z načeli delitve čistega dohodka, kot jih določa zakon o združenem delu. Tako bo sestavni del osebnega dohodka vsakega delavca tudi del čistega dohodka, ki je dosežen z uporabo inovacij. Delavci morajo vedeti, za koliko se je njegov OD povečal na račun inovacije njihovega sodelavca, saj je to velika spodbuda, da se bodo tudi drugi ustvarjalno vključili v delo.

Prihodnjič:

KAKO NAGRAJEVATI INVENTIVNO DEJAVNOST?

Tradicionalni kegljaški četverboj

Med posamezniki je zmagal Janez Rustja, med GG pa Postojna

Na štiristeznem kegljišču Pri vodnjaku je bil 14. aprila 8. tradicionalni četverboj, na katerem so z našim izbranim moštvom kegljali predstavniki GG Postojne, ZKGP Kočevje in GG Brežice. Postojnčani so si z dobro igro na težkem kegljišču, kjer keglji neradi padajo, priborili svojo četrto zmago – popolnoma zasluženo.

Naša ekipa se je predstavila z odlično igro Rustje, Štora in Saška; tako jim je med posamezniki pripadlo prvo, tretje in šesto mesto. Ker nismo nastopili kompletni, smo na domačem kegljišču izgubili za samo 71 kegljev. Kot organizatorji tekmovanja smo predlagali, da bi se nam pridružila še sosednja GG z one strani Kolpe.

Rezultati – ekipno: 1. GG Postojna 2.982 podrhtih kegljev, 2. ZKGP Kočevje 2.955, 3. GG Novo mesto 2.912, 4. GG Brežice 2.530.

Posamezniki: 1. Rustja (NM) 421 podrhtih kegljev (v čiščenje 139), 2. Maljavec (Postojna) 421 (č. 134), 3. Štor (NM) 398, 4. Kočevar 396, 5. Rački (oba Koč.) 393, 6. Sašek (NM) 391, 7. Kotnik 386, 8. Škerl (oba Postojna) 385 itd.

GG Novo mesto: 2.912 (Blažič 353, Kruh 340, Jereb 341, Kovačič 310, Serini 358, Sašek 391, Štor 398, Rustja 421).

Pokrovitelj in organizator naslednjega četverboja, ki bo v jeseni, bo gozdno gospodarstvo Brežice. Tekmovanje bo na kegljišču v Čatežkih Toplicah.

NIKO GOLEŠ

Dopisujte v DOLENJSKEGA GOZDARJA! Brez vaših prispevkov ne moremo zvedeti, kaj je pri vas novega, kaj delate in načrtujete!

A. KOVAČIČ

Po DESETIH LETIH...

Avgust Murn iz Obrha in Brane Murn iz Občic postavljata žično ograjo proti divjadi okoli skupine Lawasanovih papirpripres v intenzivnem nasadu „Občice“. V ozadju je Pugljeva

domačija v Starih žagah in nekdanja makadamska cesta Podturn – Črmošnjice. In kaj se je spremenilo od takrat?

Tov. Avgust je že od leta 1971 v pokoju, Brane pa je uspešno končal šolo za gozdne delavce v Postojni. Sedaj je že

nekaj let traktorist pri spravilu lesa. Žična ograja je že propadla, nasad pa lepo uspeva. Pobojce Nove gore je še bolj zaraščeno z grmovjem. Po dolini od novembra lani teče asfaltirana partizanska magistrala.

Besedilo in foto ing. Slavko Klančičar, (leta 1969.).

TOZD GRADNJE: o notranjih rezervah

Kratek povzetek s seje delavskega sveta TOZD GRADNJE – S 1. julijem: prodaja rezervnih delov za motorne žage in škropilnice

Delavski svet TOZD Gradnje se je v polni sestavi sestel dne 23. 5. 1979 in razpravljaj ter sklepal o nekaterih pomembnih vprašanjih.

Sprejel je sklep o pripravi srednjeročnega plana. Imenovani so bili člani odbora za pripravo plana. Na seji je razpravljaj tudi o popravljenem planu dohodka in o razdelitvi čistega

dohodka za osebne dohodke in ga v celoti sprejel.

Obširneje je delavski svet razpravljaj:

- o notranjih rezervah:
- o izkoriščanju strojev
- o zaposlovanju delavcev
- o čuvanju družbenih sredstev
- o kvaliteti dela itd.

Posebno se je delavski svet zadržal pri organizaciji dela v peskokopu Soteska, v katerem trenutno ni peska zaradi pomanjkanja razstreliva.

Nadalje je bil sprejet samoupravni sporazum o oblikova-

nju V. enote SIS za ekonomske enote s tujino.

Delavski svet je razpravljaj tudi o neprimernih prostorih mehanične delavnice oziroma motornih žag in skladišča ter zadolžil strokovne delavce TOZD, da pripravijo predlog za rešitev.

Važno je tudi, da je delavski svet sprejel sklep, da bomo na TOZD Gradnje začeli prodajati rezervne dele za motorne žage in škropilnice s 1. julijem 1979. S tem bo rešeno vprašanje nabave delov tudi za lastnike gozdov.

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto – Odgovorni urednik ing. Janez Penca. Uredniški odbor: Franc Markovič, ing. Jože Falkner, ing. Jernej Piškur, ing. Slavko Klančičar, Janez Šebenič, ing. Tone Šepc, ing. Jože Vidervol in ing. Tone Hočevar – Izhaja enkrat na mesec v 2000 izvodih. – Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 – Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list Novo mesto – Tisk: Knjigotisk Novo mesto – Na osnovi ustreznega dokumenta prosto plačila prometnega davka.

Ne obsekavaj drevja, ne teptaj mladih nasadov, ne poškoduj skorje dreves

– Torej še enkrat ponovimo: avtomobil z denarjem in zlatimi palicami spustimo naprej in napademo kamion s cementom.

(Iz Pavlihe)